

Tlačová správa

Luxemburg 7. decembra 2017

Záruky za úvery pre MSP: pozitívne výsledky, je však potrebné lepšie zameranie a koordinácia s vnútroštátnymi systémami, konštatujú audítori EÚ

Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov veľkosť dvoch programov záruk za úvery EÚ bola stanovená bez komplexnej analýzy potrieb trhu a príliš mnoho spoločností, ktoré získali pomoc, v skutočnosti nepotrebovali garantovaný úver. Spoločnosti, ktoré garantovaný úver dostali, však predsa len rástli. Výrazný podiel spoločností, ktoré dostali garantovaný úver týkajúci sa inovácií, preukázal len skromnú úroveň inovácií, uvádzajú audítori. Nie je to v súlade so zámerom a ambíciami excelentnosti uvedenými v nariadení. Audítori tiež poukázali na to, že Európska komisia ešte neposkytla dostatočné dôkazy o vplyve záruk za úvery a ich nákladovej účinnosti. Komisia má celkovú zodpovednosť za programy, no vykonávaním je poverený Európsky investičný fond (EIF).

Audítori analyzovali, či záruky EÚ za úver podporili rast a inovácie v menších podnikoch tým, že im umožnili prístup k financovaniu. Skúmali sme dva centrálné riadené nástroje, ktoré sa v súčasnosti používajú: záručný fond InnovFin pre MSP určený pre spoločnosti orientované na výskum a na inovácie a nástroj na poskytovanie záruk za úvery. Predpokladá sa, že v období 2014 – 2020 sa z rozpočtu EÚ poskytnú 1,78 mld. EUR na krytie možných strát z úverov a nákladov na správu nástrojov. Táto suma sa po započítaní navýšenia financovania z EFSI, Európskeho fondu pre strategické investície, zvyšuje na 3,13 mld. EUR. Z hľadiska finančného objemu sú oba nástroje relatívne skromné v porovnaní s nástrojmi, ktoré poskytovala EÚ pre vnútroštátne systémy záruk pre MSP v rámci štrukturálnych fondov, a nástrojmi, ktoré poskytli samotné členské štáty.

„Naši audítori zistili, že je potrebné lepšie sa zamerať na životaschopné podniky, ktorým chýba prístup k financovaniu, a podniky, ktoré vykonávajú výskum a inovácie s vysokým potenciálom excelentnosti,“ uviedol Neven Mates, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu. „Systémy tiež treba koordinovať s podobnými systémami na vnútroštátnej úrovni“.

Záručné nástroje v porovnaní s minulosťou začali fungovať rýchlo, uvádzajú audítori. Hoci sa dostupné financovanie z EÚ podstatne zvýšilo, vykonané posúdenie potrieb trhu nezahrňalo všetky záručné nástroje a nevyplývalo z neho, ako by mali reagovať na tieto potreby. Komisia doteraz poskytla len obmedzené dôkazy o účinnosti predchádzajúcich nástrojov záruk za úvery a úroveň nákladov a poplatkov uhradených EIF nebola dostatočne odôvodnená. Hoci sa mechanizmy hodnotenia súčasných nástrojov zlepšili, pretrváva niekoľko nedostatkov, ako sú chýbajúce údaje na vyhodnotenie účinku na inovačné činnosti

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov.

Úplné znenie správy je uverejnené na webovej stránke www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – hovorca

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – tlačový tajomník

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

a obmedzený rozsah kontroly systémov prostredníctvom akademického výskumu.

Na základe ekonometrickej štúdie vykonanej pre Francúzsko nástroje záruk za úvery pomohli prijímajúcim spoločnostiam dosiahnuť vyšší rast z hľadiska celkových aktív, tržieb, mzdových nákladov a produktivity. Ich účinky viac pocítovali menšie a mladšie podniky, t. j. podniky, pri ktorých bola pravdepodobnosť, že budú mať ťažkosti pri získavaní úverov bez záruky, Toto má významný vplyv na zameranie sa na príjemcov v rámci nástrojov.

Audítori zistili, že vo vzorke, ktorá zahŕňala deväť členských štátov, by výrazný podiel spoločností, ktoré boli príjemcami, nemal ťažkosti s prístupom k financovaniu, a tieto spoločnosti teda nepotrebovali garantovaný úver. Poskytovanie úverov spoločnostiam, ktoré nemali prístup k financovaniu, bolo obzvlášť výrazné pri súkromných finančných sprostredkovateľoch v rámci záručného fondu InnovFin pre MSP. Podporou podnikov, ktoré už majú prístup ku komerčným úverom, nástroje EÚ vstupujú do konkurencie so súkromným sektorom, konštatujú audítori.

Záručný fond InnovFin pre MSP sa má zameriavať na spoločnosti zaoberajúce sa výskumom a inováciami s vysokým potenciálom excelentnosti. Dve tretiny spoločností vo vzorke však buď iba rozvíjali štandardný produkt či proces, alebo nevykonávali vôbec nijaké inovácie.

Audítori si všimli obrovskú priepasť medzi súkromnými a verejnými sprostredkovateľmi: verejní sprostredkovatelia dosahujú oveľa lepšie výsledky pri zameriavaní sa na podniky v sektoroch s intenzívnym využívaním znalostí, inak povedané na podniky s vyššou pravdepodobnosťou inovácií.

Napokon audítori poukazujú na to, že podobné nástroje už vo veľkom rozsahu existujú vo väčšine členských štátov, čo má významný vplyv na systémy EÚ, a vyzývajú na zlepšenie ich vykonávania. Očakávame, že Komisia sa bude v rámci nadchádzajúceho viacročného finančného rámca zaoberať väčšinou našich odporúčaní na možné nástupnícke nástroje. Konkrétne by Komisia mala:

- lepšie sa zamerať na životaschopné podniky, ktorým chýba dostatočný prístup k financiám;
- v prípade záručného fondu InnovFin pre MSP zabezpečiť, aby podniky, na ktoré sa zameriava, boli inovačnejšie;
- vypracovať komplexné hodnotenie účinnosti predchádzajúcich a súčasných záručných nástrojov a vykonať *ex ante* hodnotenie možných nástupníckych nástrojov;
- určiť, ako by centrálné riadené nástroje mohli čo najlepšie reagovať na potreby trhu zabezpečením koordinácie s nástrojmi financovanými na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni.

Poznámka pre redaktorov

Už takmer 20 rokov EÚ pomáha európskym malým a stredným podnikom získavať prístup k dlhovému financovaniu poskytovaním záruk za úver. Záruky sa poskytujú finančným sprostredkovateľom, od ktorých sa očakáva, že zvýšia požičiavanie životaschopným podnikom, ktoré by inak mali pri získavaní úverov ťažkosti. V snahe pomôcť týmto podnikom EÚ poskytuje finančné prostriedky pre dva centrálné riadené záručné nástroje a v rámci politiky súdržnosti spolufinancuje podobné nástroje, ktoré zaviedli vnútroštátne alebo regionálne orgány. Členské štáty tiež poskytujú svoje vlastné zdroje na podobné systémy.

V roku 2016 sa Komisia, Európska investičná banka a EIF rozhodli poskytnúť časť rozpočtových prostriedkov EFSI na zvýšenie príspevku EÚ pre tieto dva nástroje.

Osobitná správa č. 20/2017: „Nástroje záruk za úvery financované z EÚ: pozitívne výsledky, potrebné je však lepšie zameranie na príjemcov a koordinácia s vnútroštátnymi systémami“ je dostupná na webovej stránke EDA (www.eca.europa.eu) v 23 jazykoch EÚ.